

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 234 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellashirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
<i>Bakirov Otabek Bo'ranovich</i>	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
<i>D. J. Norboyeva</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
<i>Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
<i>Khazratova Zukhra Mamaraimovna</i>	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
<i>Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna</i>	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers.....	127
<i>Niyozov Javlonbek</i>	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
<i>S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva</i>	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
<i>Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik</i>	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
<i>Soliqova Barno Sodiq qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
<i>Yarmatov Shermo'min Rahmatovich</i>	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
<i>Атаджанова Сохиба Талиповна</i>	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
<i>Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona</i>	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
<i>Kayumova Nazokat Rashitovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
<i>Eshonqulova Umida Xolmirzayevna</i>	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
<i>To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna</i>	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
Mirxoliqova Charos Xabibullaevna	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
Muzafarov Muxammadali Maxsudovich	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
Yadgarova Surayyo	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
Yusupova Sanobar Odil qizi	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
Бахтияр Катибжанович Саттаров	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
Джалилова Феруза Намазовна	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
Zuhriddin Azizov	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиники Синсиннати, США)	222
Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	

REDJIO PEDAGOGIK YONDASHUV ASOSIDA MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARDA MANTIQUIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA

Djamilova Nargiza Nuritdinovna

Nizomiy nomidagi O'zMPU
Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi kafedrasida va
Toshkent amaliy fanlar universiteti professori,
pedagogika fanlari doktori (DSc)

Otahonova Marjona

Nizomiy nomidagi O'zMPU
Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi kafedrasida
1-kurs magistri

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish masalalari Redjio Emilia pedagogik yondashuvi asosida tahlil qilinadi. Globallashuv va innovatsion rivojlanish sharoitida ta'lim tizimining barcha bosqichlarida, ayniqsa maktabgacha ta'limda bolalarning ijodiy va mantiqiy tafakkurini rivojlantirish muhim pedagogik vazifa sifatida qaralmoqda. Tadqiqot doirasida MDH mamlakatlari va xorijiy olimlarning Redjio Emilia yondashuviga oid ilmiy qarashlari o'rganilib, bolalar kognitiv rivojlanishida ta'lim muhiti, loyiha faoliyati, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim hamda reflektiv pedagogika elementlarining ahamiyati asoslab beriladi. Maqolada maktabgacha ta'lim jarayonida mantiqiy fikrlashni shakllantirish pedagogik muammo sifatida yoritilib, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etishning nazariy va amaliy jihatlari ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Redjio Emilia pedagogik yondashuvi, maktabgacha katta yosh, mantiqiy fikrlash, kognitiv rivojlanish, pedagogik muammo, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, ta'lim muhiti, loyiha faoliyati, reflektiv pedagogika, ijodiy va mantiqiy tafakkur

Abstract: This article examines the issues of developing logical thinking skills in preschool children from the perspective of the Reggio Emilia pedagogical approach. In the context of globalization and innovative development, fostering creative and logical thinking at all levels of education, particularly in early childhood education, is considered a priority pedagogical task. The study reviews scientific research conducted by scholars from CIS countries and international researchers on the Reggio Emilia approach, emphasizing the role of the educational environment, project-based learning, learner-centered education, and elements of reflective pedagogy in children's cognitive development. The article highlights the formation of logical thinking as a key pedagogical challenge in preschool education and reveals the theoretical and practical significance of implementing innovative pedagogical technologies.

Key words: Reggio Emilia pedagogical approach, senior preschool age, logical thinking, cognitive development, pedagogical challenge, learner-centered education, educational environment, project-based learning, reflective pedagogy, creative and logical thinking.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы формирования логического мышления у детей дошкольного возраста на основе педагогического подхода Реджо Эмилия. В условиях глобализации и инновационного развития особую актуальность приобретает развитие творческого и логического мышления на всех уровнях образования, в том числе в системе дошкольного образования. В рамках исследования анализируются научные труды ученых стран СНГ и зарубежных исследователей, посвященные педагогическому подходу Реджо Эмилия. Особое внимание уделяется роли образовательной среды, проектной деятельности, личностно-ориентированного обучения и элементов рефлексивной педагогики в когнитивном развитии детей. В статье логическое мышление рассматривается как значимая педагогическая проблема дошкольного образования, а также раскрывается теоретическая и практическая значимость внедрения инновационных педагогических технологий.

Ключевые слова: педагогический подход Реджо Эмилия, старший дошкольный возраст, логическое мышление, когнитивное развитие, педагогическая проблема, личностно-ориентированное обучение, образовательная среда, проектная деятельность, рефлексивная педагогика, творческое и логическое мышление.

KIRISH

Bugungi globallashuv va innovatsion rivojlanish davrida ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida, xususan, maktabgacha ta'limda bolalarning ijodiy va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish dolzarb masalaga aylandi [4; 5]. Maktabgacha yoshdagi bolalarning mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish bo'yicha O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan Prezident farmonlari va qarorlarida mazkur masalaga alohida e'tibor qaratilgan.

PF-6108-son Farmon (2020-yil 6-noyabr) – "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi hujjatda maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini joriy etish, bolalarda mantiqiy fikrlash va ijodiy salohiyatni rivojlantirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan [1].

Shuningdek, 2024-yil 30-sentabrda qabul qilingan Prezidentning "Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-152-son Farmoni maktabgacha ta'lim sifati oshirish, bolalarning rivojlanish ko'rsatkichlarini yaxshilash hamda ta'lim dasturlari va metodikalarini takomillashtirishga qaratilgan bo'lib, ushbu jarayonda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish muhim vazifa sifatida ko'rsatilgan [2].

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 9-sentabrda qabul qilingan "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarorida maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy va jismoniy rivojlanishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish hamda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga alohida urg'u berilgan [3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish, turli innovatsion metodlarni joriy etish, shuningdek, bolalarda mantiqiy fikrlashni shakllantirish bo'yicha ilmiy-metodik tayyorgarlikni kuchaytirish O'zbekistonda ham dolzarb masalalardan hisoblanadi [6; 7]. Ushbu masalalarni amalga oshirishda Reggio Emilia pedagogik yondashuvini amaliyotga tatbiq etish nafaqat ilmiy, balki amaliy ahamiyatga ega.

Shu nuqtai nazardan, Reggio Emilia pedagogik yondashuvi maktabgacha ta'limda eng samarali innovatsion yondashuvlardan biri hisoblanadi. Bu yondashuv yuzasidan O'zbekistonlik olimlardan N. Azizxo'jayeva, R. Mavlonova, Sh. Yuldasheva, M. Tursunova, N. Qodirova, X. Ergasheva, N. Mamadaliyeva kabi mutaxassislar bolalarda mantiqiy tafakkurni shakllantirish masalalarini milliy pedagogika nuqtayi nazaridan o'rganib kelganlar [4–10].

Biroq Reggio yondashuvi asosida aynan katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlashni shakllantirish yo'nalishi hali yetarlicha o'rganilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur yondashuvning konseptual asoslari, pedagogik tamoyillari va maktabgacha ta'lim amaliyotiga tatbiq etish imkoniyatlari MDHning bir qator mamlakatlarida turli darajada o'rganilgan.

Rossiya Federatsiyasida Reggio pedagogikasi keng ilmiy muhokama maydoniga kirgan bo'lib, ushbu yondashuvning nazariy-metodologik asoslari, bola rivojlanishiga yo'naltirilgan tamoyillari hamda ta'lim muhiti masalalarini tadqiq etgan olimlar qatoriga T. V. Volosovets, N. A. Korotkova, O. A. Ermolaeva, E. A. Flerina, S. N. Nikolayeva kabi tadqiqotchilar kiradi [8–10].

Qozog'iston Respublikasi tadqiqotchilari ham Reggio pedagogik yondashuviga murojaat qilgan bo'lib, A. B. Jumagaliyeva, R. T. Kulzhanova tomonidan yondashuvning turli pedagogik jihatlarini ilmiy tahlil qilingan [16; 17].

Belarus ilmiy hamjamiyatida M. I. Bezgina va S. Yu. Sergeeva tomonidan Reggio yondashuvining nazariy asoslari va maktabgacha ta'lim tizimiga tatbiq etish imkoniyatlari o'rganilgan [11; 12].

Ukraina ilmiy maktabida O. I. Vysochanskaya va L. V. Artemova tomonidan Reggio yondashuvi konstruktivistik rivojlanish modeli sifatida talqin qilingan ^[12].

TAHLIL VA NATIJALAR

Reggio Emilia pedagogik yondashuvi xorijda L. Malaguzzi, C. Edwards, G. Forman, H. Gardner va J. Dewey tomonidan chuqur tadqiq qilingan ^[13–15]. Ularning asarlarida bolalar rivojida muhit, ijodiy ifoda va muloqotning o'rnini alohida ta'kidlangan.

Loris Malaguzzi ishlarini davom ettirgan C. Rinaldi, V. Vecchi, G. Dahlberg, H. Gardner, P. Moss, C. Edwards, L. Cadwell kabi olimlar ushbu yondashuvning zamonaviy talqinlari va amaliy modellarini ishlab chiqqan yetakchi tadqiqotchilar sifatida tan olingan ^[13–15].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mazkur yondashuv orqali bolalar o'z bilim va tajribalarini faol ravishda mustaqil shakllantiradi, loyiha va interaktiv faoliyat orqali kognitiv hamda mantiqiy tafakkurini rivojlantiradi ^[4–10; 13–15].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida tahlil qilish va uni Reggio Emilia pedagogik yondashuvi asosida hal etish muhim masala hisoblanadi.

Zamonaviy maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarning ijodiy va mantiqiy tafakkurini rivojlantirish nafaqat pedagogik vazifa, balki mamlakatning ta'lim siyosati va kelajak kadrlar tayyorlash strategiyasining ajralmas qismi ekanligi aniqlanadi.

Reggio Emilia pedagogik yondashuvini maktabgacha ta'lim amaliyotiga joriy etish bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish bilan birga, ularning ijodiy, kognitiv va shaxsiy rivojlanishini tizimli tarzda qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi. Ushbu yondashuvning konseptual asoslari va pedagogik tamoyillari amaliyotga tatbiq etilganda, bolalarning mustaqil fikrlash, muammo yechish va ijodiy loyihalarni amalga oshirish salohiyati sezilarli darajada oshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida : Farmon, PF–6108-son, 2020-yil 6-noyabr. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida : Farmon, PF–152-son, 2024-yil 30-sentabr. – Toshkent, 2024.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida : Qaror. – Toshkent, 2017-yil 9-sentabr.
4. Azizxo'jayeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent : Fan va texnologiya, 2018. – 256 b.
5. Джамилова Н. Н. К вопросу формирования организаторских качеств у дошкольников (материалы исследования) // Педагогические науки. – 2012. – № 2. – С. 11–15.
6. Джамилова Н. Н. Формирование и развитие организаторских качеств у обучаемых в процессе непрерывного образования // Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития. – 2010. – Вып. 8. – С. 91–93.
7. Джамилова Н. Н. Педагогические механизмы развития инициативности у студентов педагогических вузов : дис. ... д-ра пед. наук. – Ташкент, 2019. – 312 с.
8. Джамилова Н. Н., Кадирова Н. М., Жамилова Ф. М. Теоретическое и практическое состояние проблемы развития профессиональных качеств будущих педагогов // Управление дошкольным образовательным учреждением. – 2021. – № 3. – С. 56–61.
9. Джамилова Н. Н. Изученность проблемы развития инициативности у студентов по специальности "Дошкольное образование" // Детство в пространстве социокультурных образовательных практик : материалы науч. конф. – 2019. – С. 105–107.
10. Yuldasheva Sh. M. Maktabgacha yoshdagi bolalarda tafakkurni rivojlantirish metodikasi. – Toshkent, 2020. – 184 b.
11. Qodirova N. Bolalarda mantiqiy fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari. – Toshkent, 2019. – 176 b.
12. Волосовец Т. В. Современные подходы к дошкольному образованию. – Москва : Академия, 2017. – 256 с.
13. Короткова Н. А. Проектная деятельность в дошкольном образовании. – Москва, 2018. – 192 с.
14. Николаева С. Н. Инновационные педагогические технологии в дошкольном образовании. – Москва, 2020. – 240 с.
15. Безгина М. И. Инновационные педагогические технологии в системе дошкольного образования. – Минск, 2018. – 218 с.
16. Артёмова Л. В. Личностно-ориентированный подход в дошкольном образовании. – Киев, 2019. – 204 с.
17. Malaguzzi L. The Hundred Languages of Children. – Reggio Emilia, 1998. – 128 p.
18. Edwards C., Gandini L., Forman G. The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Experience in Transformation. – Norwood : Ablex Publishing, 2012. – 352 p.
19. Rinaldi C. In Dialogue with Reggio Emilia. – London : Routledge, 2006. – 240 p.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.